

- [108] JASNOWSKA J. 1994. Badania geobotaniczne i torfoznawcze w Polsce północnej jako podstawa planowania regionalnego i programowania ochrony przyrody w powiązaniu z gospodarką. W: *Wkład nauki rolniczych w rozwój gospodarczy Pomorza Zachodniego*. Mat. Sesji Nauk. Szczecin, 23 września 1994. AR w Szczec. Wyd AR, s. 56–59.
- [109] JASNOWSKA J. (red.) 1994. Czterdziestolecie Akademii Rolniczej w Szczecinie 1954–1994. Wyd. AR Szczecin, ss. 285.
- [110] JASNOWSKA J. 1994. Byli pracownicy Akademii Rolniczej (WSR) w Szczecinie. W: J. JASNOWSKA (red.), *Czterdziestolecie Akademii Rolniczej w Szczecinie 1954–1994*. Wyd. AR, s. 155–156.
- [111] JASNOWSKA J. 1994. Łęgi w dolinie dolnej Odry w świetle badań geobotanicznych. W: *Łęgi w rolnictwie i ochronie środowiska. Zesz. Probl. Post. Nauk. Rol., PAN, Wyd. Nauk Rol. i Leśn.* 412: 51–62.
- [112] JASNOWSKA J. 1994. Zmiany w szacie roślinnej jako wskaźnik zagrożenia ekosystemów przez gospodarkę. W: B. KRAWIEC (red.), *Modelowanie gospodarki w regionach szczególnie chronionych*. Szczecin, s. 131–140.
- [113] JASNOWSKA J., WOLEJKO L. 1994. Inventory – a key to the sound protection of mires in Western Pomerania, Poland. W: A. MOEN, R. BINNS (red.), *Regional variation and conservation of mire ecosystems*. Summ. of papers. Univ. Trondheim Rapp. Bot. Ser. 1994, 1: 30. + poster.
- [114] JASNOWSKA J., JASNOWSKI M., RADOMSKI J. 1995. Botanika. Wyd. Brasika, Szczecin, ss. 538.
- [115] JASNOWSKA J. 1995. Eksploatawanie torfów mszarnych jako przygotowanie siedlisk torfowiskowych pod uprawy. Sesja naukowa pt. „Torfoznawstwo w badaniach naukowych i praktyce”. Falenty 6–7.XI.1995. Wyd. IMUZ, s. 335–340.
- [116] JASNOWSKA J., MARKOWSKI S. 1995. Stan torfowisk wysokich bałtyckich w woj. słupskim po eksploatacji torfu. Sesja naukowa pt. „Torfoznawstwo w badaniach naukowych i praktyce”. Falenty 6–7.XI.1995. Wyd. IMUZ, s. 51–56.
- [117] JASNOWSKA J. 1995. Konsekwencje melioracji wodnych w świetle badań geobotanicznych. W: *Ekologiczne aspekty melioracji wodnych*. Wyd. Inst. Ochrony Przyrody PAN, Kraków, s. 27–35.
- [118] JASNOWSKA J. 1996. Badania dynamiki zbiorowisk roślinnych na poprzecznym transekcie w Parku Krajozbrazowym Doliny Dolnej Odry. Vegetations – und moorkundliche Transektuntersuchungen im Unteren Odertal bei Szczecin – Polen. Mat. polsko-niemieckiej Sesji na temat postępu badań w Dolinie Dolnej Odry, Schwedt.
- [119] JASNOWSKA J., KOWALSKI W. 1996. Ochrona przyrody i organizacja ochrony środowiska. W: H. CZYZ (red.), *Przewodnik metodyczny dla studentów studiów zaocznych II roku kierunku Ochrona Środowiska*, s. 45–52.
- [120] JASNOWSKA J. 1996. Prof. Stefan Kownas. W: S. BIAŁECKI, J. RUTKOWSKI (red.), *Ludzie nauki Szczecina w 50-leciu*. Wyd. Szcz. Tow. Nauk. (w druku).
- [121] JASNOWSKA J. 1996. Doc. dr Antonina Sienicka, ibidem (w druku).
- [122] JASNOWSKA J., MARKOWSKI S. 1996. Torfowiska zlewni Parsęty – stan rozpoznania, zadania gospodarcze. W: *Stan badań środowiska przyrodniczego dorzecza Parsęty w warunkach różnokierunkowej antropopresji*. Stacja Geologiczna UAM Poznań (w druku).
- [123] JASNOWSKA J., FRIEDRICH S., MARKOWSKI S., KOWALSKI W. 1996. Ocena walorów i zagrożeń szaty roślinnej Pobrzeża Pomorskiego w woj. koszalińskim. Cz. I. Charakterystyka geobotaniczna Pobrzeża Pomorskiego oraz roślinności torfowisk. *Zesz. Nauk. AR w Szczecinie* (w druku).
- [124] JASNOWSKA J., FRIEDRICH S., MARKOWSKI S., KOWALSKI W. 1996. Ocena walorów i zagrożeń szaty roślinnej Pobrzeża Pomorskiego w woj. koszalińskim. Cz. II. Zbiorowiska leśne Pobrzeża Pomorskiego w woj. koszalińskim. *Zesz. Nauk. AR w Szczecinie* (w druku).
- [125] JASNOWSKA J., FRIEDRICH S., MARKOWSKI S., KOWALSKI W. 1996. Kompleksowy projekt ochrony przyrody na Pobrzeżu Pomorskim w woj. koszalińskim. *Zesz. Nauk. AR w Szczecinie* (w druku).

SPRAWOZDANIA ZE SPOTKAŃ NAUKOWYCH SCIENTIFIC MEETING REPORTS

„PROGRAM CORINE A ZACHOWANIE DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO POLSKI” – SEMINARIUM (KRAKÓW – OJCÓW, POLSKA, 19 CZERWCA 1995)

**Programme CORINE and conservation of Polish
natural heritage – a symposium (Cracow – Ojców,
Poland, 19 June 1995)**

Program CORINE (COOrdination of INformation on the Environment) ma na celu: 1) zintegrowanie informacji dotyczących stanu środowiska przyrodniczego Europy; 2) koordynację działań w zakresie przetwarzania danych i organizacji informacji o środowisku; 3) zapewnienie porównywalności informacji i kompatybilności danych. W pierwszym okresie realizacji, w latach 1985–1990, program objął kraje Wspólnoty Europejskiej, natomiast w 1991 r. Komisja Europejska podjęła decyzję o rozszerzeniu niektórych baz danych na kraje środkowoeuropejskie. Znalazła się wśród nich także Polska.

Z całego szeregu tematów objętych Programem CORINE, w naszym kraju realizowane są trzy: CORINE land cover – którego zadaniem jest stworzenie bazy danych odnośnie do użytkowania ziemi; CORINAIR – zajmujący się oceną emisji zanieczyszczeń do atmosfery, oraz CORINE biotopes, dotyczący opisu i inwentaryzacji cennych przyrodniczo miejsc istotnych dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy.

Tematem seminarium było zapoznanie słuchaczy z ideą programu CORINE, zaprezentowanie efektów prac prowadzonych w trzech ośrodkach w Polsce (Instytut Geodezji i Kartografii w Warszawie, ATMOTERM w Opolu i Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie), oraz przedstawienie możliwości stworzenia krajowego systemu informacyjnego ochrony przyrody.

Wygłoszono następujące referaty: M. Baranowski i A. Ciołkosz – „Program Corine land cover – cele i założenia metodyczne”; W. Pozdan – „CORINAIR – cele i założenia metodyczne”; A. Dyduch-Falniowska – „CORINE biotopes – cele i założenia metodyczne”; R. Kaźmierczakowa – „Ochrona siedlisk podstawą zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy – program CORINE biotopes”; J. Perzanowska – „Rośliny „corinowe”, zagrożone, chronione i objęte monitoringiem biologicznym w bazie danych CORINE biotopes”; M. Makomaska-Juchiewicz – „Zagrożone i rzadkie gatunki wyższych kręgowców w systemie europejskich ostoi przyrody w Polsce”; A. Dyduch-Falniowska, M. Holly – „Czego możemy dowiedzieć się o bezkręgowcach z bazy danych CORINE biotopes?”; M. Makomaska-Juchiewicz, K. Zajac – „Rozmieszczenie ostoi przyrody CORINE a system obszarów chronionych w Polsce na przykładzie wybranych regionów NUTS”; A. Dyduch-Falniowska, A. Torowski – „Oprogramowanie i sprzęt użytkownika banku danych CORINE biotopes”. Zakończeniem części referatowej był pokaz skorelowanej interpretacji wyników uzyskanych przez poszczególne zespoły CORINE na przykładzie województwa opolskiego. Uczestnicy Seminarium otrzymali zeszyt z tekstami wygłoszonych referatów oraz z aneksami obejmującymi listy występujących w Polsce gatunków kręgowców, bezkręgowców i roślin naczyniowych, mających w Programie podstawowe znaczenie dla wyznaczania ostoi przyrodniczych o randze europejskiej.

Podstawą typowania ostoi jest występowanie określonych gatunków zwierząt kręgowych, bezkręgowych, roślin naczyniowych czy też cennych biotopów. Motywem utworzenia ostoi może być też duże nagromadzenie gatunków z niektórych grup, jak pta-

ki, ważki czy storczykowate. W oparciu o te kryteria w Polsce wytypowano dotychczas około 1000 ostoi o znaczeniu europejskim. Porównanie najcenniejszych przyrodniczo miejsc z istniejącą siecią obszarów chronionych w Polsce wykazuje, że tylko pewna ich część znajduje się na obszarach objętych jedną z form ochrony prawnej. Program CORINE ma charakter eksperymentalnego programu naukowego i nie ma przełożenia na akty prawne w poszczególnych krajach. Wskazuje on jednak wyraźnie na pilną potrzebę zmodyfikowania chronionych obiektów, tak by najcenniejsze w skali Europy ostoje przyrodnicze znalazły się w krajowej sieci obszarów prawnie chronionych. Zanim to jednak nastąpi, już obecnie wojewódzcy konserwatorzy przyrody i pracownicy innych terenowych służb ochrony przyrody mogą uzyskać informacje o cennych przyrodniczo obszarach w obrębie podległych im jednostek administracyjnych. Mamy nadzieję, że informacje te pozwolą uchronić ostoje przyrodnicze o randze europejskiej przed istniejącymi już obecnie i niewątpliwie mogącymi poprawić się w przyszłości nowymi zagrożeniami.

Seminarium odbyło się w gościnnych progach Ośrodka Edukacyjnego Ojcowskiego Parku Narodowego. Wzięło w nim udział około 50 osób. Byli wśród nich przedstawiciele Departamentu Ochrony Przyrody Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz centralnych instytucji państwowych, zajmujących się ochroną środowiska w Polsce. Licznie reprezentowani byli przedstawiciele parków narodowych i parków krajobrazowych; przyjechali również pracownicy wojewódzkich służb ochrony przyrody i pracownicy nauki z różnych ośrodków w kraju.

Róża KAŹMIERCZAKOWA

VI SYMPOZJUM MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI BIOSYSTEMATYKÓW ROŚLIN „ZMIENNOŚĆ I EWOLUCJA ROŚLIN ARKTYCZNYCH I ALPEJSKICH” (TROMSØ, NORWEGIA,

29 LIPCA – 2 SIERPNIĄ 1995)

VI International Symposium IOPB „Variation and Evolution in Arctic and Alpine Plants” (Tromsø, Norway 29 July – 2 August 1995)

Tromsø, położone na 69°40' szer. geogr. północnej daleko poza kręgiem polarnym, liczy tylko 52 tys. mieszkańców, ale zajmuje bardzo dużą powierzchnię, równą prawie wielkości księstwa Luxemburg. W mieście tym, zwanym „Paryżem północy”, niemal wszy-

stko jest „najbardziej północne”. Toteż i Uniwersytet założony w 1968 r., jest najbardziej na północ wysuniętą tego typu placówką. Uczestnicy Sympozjum obradowali w gościnnych murach nowoczesnego kampusu uniwersyteckiego, którego pierwsze obiekty zostały oddane do użytku w 1978 r.

W Sympozjum wzięło udział około 150 osób z czterech kontynentów (Europy, Ameryki Północnej i Południowej, Azji i Australii) i ponad 20 krajów. Najliczniej reprezentowani byli gospodarze, Rosjanie i Amerykanie (z USA i Kanady). Obok pracowników naukowych, wśród uczestników byli studenci głównie z Norwegii, ale także z kilku innych krajów, jak np. Danii czy Włoch. Polskę reprezentowało 7 osób (4 z Krakowa, 2 z Warszawy i 1 z Wrocławia).

W dniu poprzedzającym właściwe obrady odbyło się w budynku Muzeum skromne, ale przebiegające w sympatycznej atmosferze przyjęcie, podczas którego honory pani domu pełniła dr Brynhild Mørkved, kurator działu botanicznego Muzeum.

Następnego dnia, w sobotę 29.07. o godz. 12.00, uczestników Sympozjum powitali: przedstawiciel władz Uniwersytetu i prezydent IOPB, prof. Peter Raven. Prof. Raven w swoim wystąpieniu szczególnie mocno dał wyraz zadowoleniu, iż w obradach uczestniczy tak wielu przedstawicieli byłego ZSRR i wyraził nadzieję, że współpraca z nimi będzie się pomyślnie rozwijała.

Podczas sympozjum poruszane były bardzo liczne i różnorodne problemy; dotyczyły oprócz roślin naczyniowych także mchów i porostów. Mówiono m.in. o: taksonomii i chorologii, zagadnieniach ewolucji i zróżnicowaniu genetycznym, Przedstawiono wyniki badań z zakresu ekologii (m.in. adaptacji i zróżnicowana ekotypowego), biologii popularnej, strategii rozmnażania, biologii nasion oraz o wpływie warunków środowiska, jak również ludzi i zwierząt, na życie i rozprzestrzenianie się roślin. W kilku referatach omawiano najnowocześniejsze metody stosowane w biosystematyce. Przy tej okazji okazało się, jak bardzo „modnym” obecnie obiektem badań na świecie jest rodzaj *Saxifraga*, którego różnym gatunkom poświęcono kilka referatów i posterów.

Obrady odbywały się w czterech następujących po sobie sesjach. W referatach sesji pierwszej („Biodiversity in arctic and alpine environments”) starano się zilustrować, w jaki sposób czynniki środowiska wpływają na różnicowanie się gatunków. Podkreślano znaczenie poliploidyzacji, hybridyzacji i wtórnego kontaktu w arktycznym i alpejskim środowisku. Zwrócono również uwagę na znaczną różnorodność siedlisk alpejskich i arktycznych, której odpowiada

wielkie zróżnicowanie roślin. Przykładem były badania nad takimi rodzajami jak: *Saxifraga*, *Antennaria*, *Carex*, *Potentilla*, *Ivesia*, *Elymus*. W wystąpieniach podczas sesji drugiej („Reproductive strategies, demography and seed biology of arctic and alpine plants”) zastanawiano się nad zagadnieniem, w jaki sposób rośliny mogą przetrwać w surowych, arktycznych lub alpejskich warunkach, wydać nasiona i rozprzestrzenić się oraz jak przewyciężają ograniczenia narzucone im przez warunki życiowe. Prezentowano wyniki badań nad: *Peucedanum multivittatum*, *Silene acaulis*, *Papaver radicum*, *Vaccinium uliginosum*, *Saxifraga oppositifolia*, *S. biflora*, *S. macropetala*. Sesja trzecia („Current molecular methods in plant population biology”) poświęcona była nowym metodom biologii molekularnej, zaletom i ograniczeniom w ich stosowaniu w badaniach biosystematycznych. Wreszcie w referatach sesji czwartej („The Arctic and Alpine under global change”) mówiono o globalnych zmianach w Arktyce, o przystosowaniu się do nich roślin oraz o eksperymentach przeprowadzanych w Alpach w celu restaurowania środowiska zniszczonego zarówno wskutek zmian naturalnych, jak i pod wpływem działalności człowieka i zwierząt. Rozważano przy tym możliwości zastosowania podobnych działań restauracyjnych na obszarach północnych. Ogółem wygłoszono ponad 30 referatów. Dwa spośród nich szczególnie utkwiły w pamięci słuchaczy, z powodu ich – rzecz jasna – treści, jak również barwności języka, humoru prelegentów oraz interesującej szaty ilustracyjnej. W sesji pierwszej był to wykład: „A view from the south: phytogeographical elements and evolution in the Greek mountain flora” Arne Strida, zaś w sesji trzeciej: „Cytological and molecular variation in apomictic *Hieracium* Sect. *Alpina*” Clive A. Stace’a. Nawiasem mówiąc, niektórzy z uczestników twierdzili, że wykład Strida był (mimo tytułowego zastrzeżenia) nie na temat!

Dopełnieniem referatów stała się sesja posterowa, podczas której zaprezentowano ponad 70 plakatów eksponowanych przez cztery dni. Niektóre postery zwracały uwagę zarówno formą, jak i treścią, chociaż zdarzały się również i takie (bardzo nieliczne), które nie powinny się znaleźć na tablicach demonstracyjnych. Sześć posterów było dziełem polskich uczestników Sympozjum („Metaxenia, paternal effect on fruit and seed after hybridization” – prof. Romana Czapik z Krakowa; „Observations on clones of *Achillea collina*, *A. millefolium* subsp. *millefolium* and subsp. *sudetica*, *A. pannonica* and *A. millefolium* s. lato cultivated in different and distant localities” i „Chromosome number and the distribution of the genus *Achillea*” –

doc. Janina Dąbrowska z Wrocławia; „Taxonomy, karyology and distribution of *Agrostis rupestris* and *A. alpina* in Europe (preliminary report)” – doc. Ludwik Frey z Krakowa; „Dying out and endangered species of Polish flora in the collection of mountain plants in the Botanical Garden of Warsaw University” – mgr Izabella Kirpluk i mgr Mariola Kukier z Warszawy; „Spatial structure of alpine and mountains populations of *Antennaria dioica*” – mgr Urszula Korzeniak z Krakowa).

Drugiego dnia pracownicy Muzeum prowadzali uczestników Sympozjum po najdalej na północ (jakże by inaczej!) wysuniętym ogrodzie botanicznym, założonym w 1994 r., w którym zgromadzono wiele interesujących roślin arktycznych oraz z tak egzotycznych dla nas obszarów, jak: Himalaje, Chile, Argentyna czy Nowa Zelandia. Znajdują się tam również bogate kolekcje róż, rododendronów („*Rhododendron valley*”) i przedstawicieli *Primulaceae*. Odrębny dział ogrodu stanowią rośliny używane w medycynie ludowej oraz rośliny spożywcze i aromatyczne. Do uprawy tych ostatnich Norwegowie przykładają szczególną wagę. W niemal każdym przydomowym ogródku można znaleźć mięte, lubczyk i wiele innych.

Organizatorzy zaproponowali uczestnikom spotkania trzy wycieczki. Jedną (pięciodniową) przed Sympozjum na Svalbard, drugą (czterodniową) po zakończeniu obrad do Szwecji (Abisko) – obydwie dość kosztowne – toteż wzięła w nich udział stosunkowo niewielka liczba osób. Trzecia wycieczka, w czasie Sympozjum, w góry Fløya była bezpłatna, a więc dostępna dla wszystkich chętnych. Dzięki tej kilkugodzinnej wyprawie można było zapoznać się z niektórymi przedstawicielami skandynawskiej flory arktyczno-alpejskiej.

Czwartego dnia wieczorem odbyło się ogólne spotkanie władz i członków IOPB. International Organization of Plant Biosystematists powstała w 1960 r. w celu wspierania współpracy badaczy z całego świata, zajmujących się szeroko pojętą biosystematyką. Co trzy lata IOPB organizuje Sympozjum (pierwsze odbyło się w roku 1962), a dwa razy w roku wydaje „*Newsletter*” z aktualnymi informacjami o badaniach prowadzonych w różnych ośrodkach naukowych na świecie. Podczas omawianego spotkania ogłoszono oficjalnie wyniki wyborów nowych władz organizacji. Prezydentem został B. Jonsell, wiceprezydentem K. Bachmann, sekretarzem i skarbnikiem P. C. Hoch. Głównym redaktorem „*Newsletter*” pozostała (do 31.12.1395) K. Urbańska, o działalności której na rzecz IOPB bardzo ciepło mówił ustępujący prezydent P. Raven.

Sympozjum było imprezą udaną, stojącą na wysokim poziomie naukowym i bardzo dobrze zorganizowaną. Choć odbywało się na dalekiej północy, jego atmosfera była bardzo ciepła i serdeczna. Wielka w tym zasługa organizatorów, głównie Liv Borgen z Oslo, Bengta Jonsella ze Sztokholmu, Ulfa Molaua z Goeteborga oraz Arve Elvebakka, Torsteina Engelskjøena, Brynhild Mørkved oraz Ann-Marie Odasz z Tromsø, którym należą się słowa uznania. Dopisała nawet pogoda, zwykle kapryśna i zmienna na tym obszarze.

Następne, VII Sympozjum biosystematyków z różnych stron świata ma się odbyć za trzy lata w Amsterdamie.

Autorzy niniejszego sprawozdania dziękują serdecznie Fundacji Botaniki Polskiej za opłacenie im wpisowego na Sympozjum.

Ludwik FREY, Marta MIZIANTY

**POLSKO-BRYTYJSKA KONFERENCJA
„TAKSONOMIA I EKOLOGIA GRZYBÓW
PODZIEMNYCH I INNYCH” (BORY
TUCHOLSKIE, POLSKA, 14–20 WRZEŚNIA 1995)**

**Polish–British Foray „Taxonomy and Ecology of
Hypogeous and Other Fungi” (Tuchola Forest,
Poland, 14–20 September 1995)**

British Mycological Society corocznie organizuje dla swych członków i sympatyków terenowe konferencje (forays) w różnych strefach klimatycznych Europy, a czasem innych kontynentów.

Celem tych konferencji jest nie tylko poznanie grzybów danego regionu, ale też wymiana doświadczeń z miejscowymi mikologami. O wyborze Borów Tucholskich na tegoroczne spotkanie zadecydowało to, że do Polski zamierzały przyjechać osoby zainteresowane grzybami podziemnymi i kontaktem z prof. Marią Ławrynowicz oraz jej współpracownikami, pracującymi m.in. w Borach Tucholskich. Okolicznością sprzyjającą przyjazdowi członków BMS na Pomorze Zachodnie był XII Kongres Europejskich Mikologów w Holandii, po zakończeniu którego grupa brytyjska udała się bezpośrednio do Polski.

Miejscem konferencji była Stacja Przyrodnicza Uniwersytetu Łódzkiego w Suszku k. Rytle, zaś miejscem zakwaterowania – Ośrodek Wypoczynkowy w Raciążu-Młynie. Oba te obiekty położone są w głębi borów, co zapewniło mikologom możliwość zbioru materiału.

W Konferencji uczestniczyły 22 osoby, po połowie ze strony brytyjskiej i polskiej. W grupie BMS

oprócz Brytyjczyków były osoby z Austrii, Niemiec i Ukrainy. Grupę polską stanowili mikolodzy z Łodzi, Szczecina i Warszawy.

Autorkami programu naukowego konferencji były prof. Maria Ławrynowicz (Uniwersytet Łódzki) – przy współpracy dr Bruce’a Inga (British Mycological Society) i prof. Alina Skirgiełło (Sekcja Mikologiczna Polskiego Towarzystwa Botanicznego). W programie były wykłady i sesje terenowe połączone ze zbiorem materiałów oraz dyskusje i sesje laboratoryjne o charakterze workshop, w czasie których mikolodzy studiowali cechy taksonomiczne i ekologię zebranych w terenie okazów.

Nad sprawnym przebiegiem prac czuwały Izabela Kałucka i Beata Sumorok, doktorantki z Uniwersytetu Łódzkiego, które zadbały o odpowiedni sprzęt optyczny, suszarki i literaturę mikologiczną.

W pierwszym dniu obrad uczestniczyli przedstawiciele władz lokalnych, a poruszona tematyka obejmowała zadania wynikające ze współpracy międzynarodowej oraz potrzeb regionalnych. W tej części obrad wypowiadali się Maria Ławrynowicz, Bruce Ing, Waldemar Daniel (dyrektor Zaborskiego Parku Krajobrazowego) oraz przedstawiciele Tucholskiego Parku Krajobrazowego, na terenie którego odbywała się konferencja.

W czasie sesji referatowej szczególnie interesujące i stymulujące były referaty Dr Bruce’a Inga „*Exobasidiales* in Europe”, Dr Dawida Mintera „*Rhytismatales* in Poland”, i Dr Elizabeth Mordue „Some words about names in current use” – wystąpienie poszerzone o inne informacje z zakresu nomenklatury mikologicznej prezentowanej na V Międzynarodowym Kongresie Mikologicznym w Vancouver (1994), którego dr E. Mordue była uczestnikiem. Shimon Tzabar, specjalista w zakresie jednego z najtrudniejszych taksonomicznie rodzaju *Cortinarius*, zapoznał uczestników z obsługą programu komputerowego do oznaczania taksonów w jego obrębie. Było to bardzo interesujące, zwłaszcza dla studentów.

Najwięcej czasu poświęcono sesjom terenowym w różnych zakątkach borów. Jedną z sesji odbyła się na terenie projektowanego Parku Narodowego Borów Tucholskich, w malowniczym obszarze borów i jezior (prowadziła Beata Sumorok), inna w uroczysku Żółwiniec k. Tucholi (prowadziła Izabela Kałucka). W kolejnych sesjach prezentowali swoje poligony badawcze studenci, specjalizujący się w mikologii. Uczestnicy obejrzeli: Rezerwat Kręgi Kamienne w Odrach z zespołem *Peucedano-Pinetum* (Jarosław Szkodzik); Rezerwat Dolina rzeki Brdy, grąd z udziałem sosny (Tomasz Dziedziński) oraz Rezerwat

Ustronie, stanowisko *Sorbus torminalis* (Barbara Szostek). Po powrocie z terenu do późnych godzin nocnych opracowywano w laboratorium zebrane materiały. Oznaczeniu grzybów towarzyszyły nie kończące się dyskusje, bardzo pożyteczne dla młodych mikologów.

Z powodu dotkliwej suszy panującej w okresie letnim, nie pojawiło się wiele gatunków grzybów mikoryzowych, natomiast deszczowa pogoda we wrześniu sprzyjała saprofitom. Zebrano 59 gatunków śluzowców oraz około 300 gatunków grzybów makroskopowych. Spośród grzybów podziemnych owocowały gatunki z rodzaju *Elaphomyces* i *Rhizopogon*. Obfite zbiory mieli fitopatolodzy zainteresowani grzybami z różnych grup *Erysiphales* (30 gatunków), *Exobasidiales* (5 gatunków), *Rhytismatales* (21 gatunków). Stwierdzono m.in. obfitość osutki sosnowej *Lophodermium pinastri* na terenie Borów Tucholskich. Dla Brytyjczyków szczególnie interesujące były zbiorowiska borowe, zwłaszcza borów bagiennych. Do niektórych stanowisk w okolicach Suszka i Raciąskiego Młyna specjaliści udawali się kilkakrotnie. Materiały zebrane w czasie Konferencji są w trakcie opracowania. Przewiduje się ich publikację w Polsce i w Anglii.

W czasie trwania konferencji odbywała się wystawa grzybów w Muzeum Borów Tucholskich, której organizacją zajął się zespół pracowników Muzeum pod kierunkiem Janusza Kochanowskiego, dyrektora Tucholskiego Parku Krajobrazowego. Stronę merytoryczną wystawy przejęli uczestnicy konferencji. Na wystawę trafiły okazy zebrane podczas sesji terenowych, zasługujące na upowszechnienie w regionie. Podkreślano znaczenia występowania na obszarze Borów gatunków prawnie chronionych: *Sparassis crispa*, *Meripilus giganteus*, *Phallus impudicus*, a także gatunków zagrożonych, umieszczonych na tzw. czerwonej liście. Upowszechnieniem wiedzy o grzybach wśród zwiedzających wystawę zajmowali się polscy mikolodzy, pełniący wielogodzinne dyżury.

Cała impreza (obrazy, sesje terenowe, laboratoryjne, działalność oświatowa konferencji) odbiła się szerokim echem w regionie; zwłaszcza prasa i radio informowały na bieżąco społeczeństwo woj. bydgoskiego o przebiegu konferencji.

W czasie sesji zamykającej obrady każdy z uczestników złożył indywidualny raport i przekazał własne uwagi. Konferencję podsumowano jako bardzo owocną zarówno dla brytyjskich jak i polskich mikologów.

**MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA –
„TRANSPORT FOTOASYMILATÓW”
(CANTERBURY, WIELKA BRYTANIA,
13–17 SIERPNIA 1995)**

**„Transport of Assimilates” – International
Conference (Canterbury, Great Britain,
13–17 August 1995)**

Fizjologowie zajmujący się transportem fotoasymilatów po raz kolejny spotkali się na konferencji poświęconej szeroko pojętemu problemowi transportu substancji pokarmowych na bliskie i dalekie odległości. Prawie dokładnie pięć lat temu analogiczna konferencja odbyła się we Francji, w Cognac. Organizatorami konferencji w Canterbury byli: University of London, Wye College, Department of Biological Science, w osobie Prof. D. A. Bakera oraz University of Southampton, w osobie Prof. J. L. Halla. W konferencji wzięło udział ponad 200 osób z całego świata; z Polski byłam jedynym uczestnikiem. Na podkreślenie zasługuje bardzo liczny udział stosunkowo młodych naukowców, wygłaszających swe referaty z ogromnym zaangażowaniem.

Konferencja odbyła się w obszernym, ładnie położonym kampusie Uniwersytetu Kent, oddalonym od centrum Canterbury o kilka kilometrów. Pozwoliło to

na zlokalizowanie w dwóch sąsiednich gmachach: obrad, miejsca prezentacji plakatów, stołówki i zakwaterowania wszystkich uczestników. W takich warunkach łatwo nawiązywane były kontakty, a dyskusje kularowe zarówno dotyczące prezentowanych plakatów jak i wygłaszanych referatów toczyły się do późnych godzin wieczornych. Do miłej, koleżeńskiej atmosfery panującej w czasie całego, świetnie zorganizowanego zjazdu, niewątpliwie przyczynili się jego organizatorzy.

W czasie czterodniowych obrad wygłoszono ponad 50 referatów zarówno przeglądowych jak i doniesień o najnowszych badaniach własnych. Ponadto zaprezentowano około 100 plakatów.

Problematykę konferencji podzielono na 7 sekcji. Były to: sekcja 1 – Transport na małe odległości ze szczególnym zwróceniem uwagi na funkcje plasmodesm, przewodniczył tym obradom Prof. W. J. Lucas; sekcja 2 – Mechanizm załadunku i rozładunku floemu, przewodniczący Prof. S. Delrot; sekcja 3 – Enzymy uczestniczące w regulacji metabolizmu związanego z dystrybucją substancji pokarmowych, przewodniczący Prof. C. J. Pollock; sekcja 4 – Nośniki cukrów i aminokwasów, przewodniczący Prof. J. L. Hall. W ramach powyższych czterech sekcji dominowały referaty prezentujące wyniki badań, uzyskanych najno-

Fot. 1. Gmach im. Rutherforda.
Photo. 1. The Ruthford building.

wszymi technikami biologii molekularnej i inżynierii genetycznej (regulacji ekspresji genów, organizmy transgeniczne, mutanty naturalne lub indukowane). W badaniach struktur komórkowych stosowano najczęściej mikroskopy konfokalne laserowe, skaningowe (CLSM). Lokalizacje transportowanych substancji na poziomie komórek lub tkanek prezentowano przy zastosowaniu różnego typu związków fluoryzujących.

Rolę plasmodesm, podobnie jak na poprzedniej konferencji, dyskutowano w aspekcie adaptacji do zróżnicowanych warunków środowiska, szczególnie stresów termicznych i suszy.

Pozostałe trzy sekcje poświęcone były współzależnościom na poziomie całego organizmu. Transportem na poziomie całej rośliny zajmowała się sekcja 5, której przewodniczył Prof. D. R. Geiger. Problematyka sekcji 6 – to wymiana metabolitów i wody pomiędzy floemem i ksylemem. Uwagę zwrócono tu na ścisłą zależność pomiędzy stosunkami wodnymi w roślinach a mechanizmem transportu floemowego. Przewodniczył sekcji Prof. D. A. Baker.

Na zakończenie obrad, w sekcji 7, szczególną uwagę zwrócono na współzależności pomiędzy akceptorami (sink) i donorami (source) asymilatów. Przewodniczył jej Prof. J. F. Farrar. Przedyskutowano bardzo kontrowersyjne poglądy, dotyczące fizjologicznej charakterystyki akceptorów (i metod jej oceny) oraz do dziś nie w pełni wyjaśnionego mechanizmu dystrybucji substancji pokarmowych w roślinach.

Uczestnicy konferencji otrzymali streszczenia referatów i plakatów. Pełne teksty referatów mają być opublikowane w specjalnym zeszycie *Journal of Experimental Botany*, w 1996 roku.

Następna konferencja dotycząca transportu asymilatów, ma się odbyć w Uniwersytecie Newcastle, w Australii. Organizatorami będą: Dr C. E. Offler i Prof. J. W. Patrick.

Zofia STARCK

Z ŻYCIA PTB

POLISH BOTANICAL SOCIETY NEWS

**PIĘĆDZIESIĄTY ZJAZD POLSKIEGO
TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO "SZATA
ROŚLINNA POLSKI W PROCESIE
PRZEMIAN" – SESJA NAUKOWA SEKCJI
PALEOBOTANICZNEJ
(KRAKÓW, POLSKA, 27–28 CZERWCA 1995)**

**50th Congress of the Polish Botanical Society „The
vegetation of Poland in the process of changes”**

Scientific Session of the Paleobotanical Section (Cracow, Poland, 27-28 June 1995)

W ramach 50. jubileuszowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego w dniach 27 i 28 czerwca odbyły się obrady sekcji paleobotanicznej. Program obejmował sesję referatową, posterową oraz spotkanie dyskusyjne. W obradach wzięło udział ponad 50 osób reprezentujących różne ośrodki naukowe z Krakowa, Warszawy, Białegostoku, Poznania, Wrocławia, Gliwic, Torunia oraz goście zagraniczni (prof. H.-J. Schweitzer z Bonn oraz dr L. Hably i dr M. Barbacka z Budapesztu).

Posiedzenie pierwszego dnia sesji (wtorek, 27 czerwca) rozpoczęło się po południu, w sali Wydziału Leśnego Akademii Rolniczej, po zakończeniu uroczystości otwarcia Zjazdu i po sesji plenarnej. Obradom przewodniczył prof. L. Stuchlik. Tego dnia zostały zaprezentowane 4 referaty. Referat otwierający sesję wygłosiła doc. M. Reymanówna przedstawiając jedną z najważniejszych polskich monografii paleobotanicznych – *Flora kopalna ogniotrwałych glinek krakowskich* (1894) Mariana Raciborskiego oraz przybliżając sylwetkę jej autora w stulecie ukazania się publikacji. Kolejne referaty poświęcone były wynikiom badań nad florami z obszaru Węgier (jurajska – M. Barbacka i trzeciorzędowa – L. Hably) oraz nad oligocen-skimi szczątkami *Angiospermae* z Sobniowa towarzyszącymi ichtiofaunie (E. Zastawniak, G. Worobiec).

Obradom drugiego dnia sesji (środa, 28 czerwca) przewodniczyła dr M. Ziemińska-Tworzydo; wygłoszonych zostało tego dnia 11 referatów o szerokim zakresie tematycznym. Sesję otworzył prof. S. Marek referatem „Rozwój owoców a ewolucja odkrytozależnych”. Następnie przedstawiono wyniki badań nad florami neogeńskimi: liściową z Gnojnej k. Strzelina (wstępne doniesienie, K. Krajewska) i owocowo-nasienną z Bełchatowa („Zbiorowiska roślinne w młodszym trzeciorzędzie na stanowisku Bełchatów – Stawek IA”, A. M. Lesiak).

Kolejne referaty były poświęcone: batymetrycznemu zróżnicowaniu warunków sedymentacji miocenu przedgórza Karpat określonego na podstawie dinocyst (P. Gedl), zmianom roślinności rejonu torfowiska Machnacz w czasie interglacjału eemskiego i vistulianu (M. Kupryjanowicz), historii zmienności owoców *Scirpus pliocaenicus* i *Schlenoplectus lacustris* z neogeńskich, holocenów i współczesnych stanowisk (M. Klimko) oraz znalezisku cisa pospolitego z paleolitycznego stanowiska Moravany – Zakovska w Słowacji (M. Lityńska-Zajęc). Po przerwie dr A. Walanus (współautor D. Nalepka) zaprezen-